

toelichtingen werden gehouden door Krissie De Waard, Willy Bertiau, Lut Desart.

Het volle niet -- Het lege niet -- Alles daartussen

Drie gedichten van Roberto Juarroz (Argentinië 1925-1995) uit de bundel verticale poëzie.

Sommige stilten scheppen doorgangen en sommige doorgangen verwekken stilte.

Elk ding torst zijn stuk leegte, maar torst ook zijn stuk keerzijde van de leegte.

Bij die feiten vraagt de rede zich af of het de moeite loont, rede te zijn.

En wie weet vraagt zelfs de dood zich af of het de moeite loont, dood te zijn.

Boven of onder de sterren die blijven, moesten andere sterren zijn, die op dit alles enig licht werpen. En vanzelfsprekend ook op de overdadige donkerte van de uitgedoofde sterren en van al wat blijft uitdoven.

Maar laat intussen stilten verder doorgangen scheppen, en doorgangen stilten verwekken, al ontmoeten zijn elkaar nooit, om ten minste deze slaapwandelende plek te bewegwijzieren.

Stilte bestaat niet.

Denken is geen stilte, een ding is geen stilte, de dood is geen stilte.

Zijn is geen stilte.

Rondom die feiten hangen enkel flarden heimwee:

Heimwee naar de stilte die mogelijk ooit heeft bestaan.

Of heeft zij nooit bestaan en moeten wij haar scheppen?

Het gaat er niet om te spreken of te zwijgen:

Het gaat erom tussen woord en stilte iets open te maken.

Mogelijk blijft, als alles – ook woord en stilte - afloopt,

dat gebied open, als een tegendraadse hoop.

En mogelijk geeft dat averechtse teken

Een signaal om de aandacht te trekken

Van dat grenzeloze zwijgen waar wij voelbaar in verzinken.

Getuigenis □□ Krissie De Waard□□□□ “Stilte en muziek”

Als pianist word ik al eens gevraagd om een “moment van stilte” op te vullen. We gaan er al te vaak van uit dat er tijdens muziek geen stilte kan zijn en dat er tijdens stilte geen muziek kan klinken. Het mooiste voorbeeld werd vorige week reeds aangehaald, nl. John Cage met zijn (in mijn ogen geniale) compositie 4’33”.

Maar ook in “gewone” muziek kan de boodschap overgebracht worden door een stilte tussen de noten te creëren. In de muzieknotatie zijn er zelfs een aantal symbolen die aangeven dat er op dat moment geen muziek moet klinken. Afhankelijk van hoe lang die rust moet duren, worden er

verschillende tekens gebruikt. Een verrassende melodische of harmonische wending krijgt dan, mits een goede uitvoering, de aandacht die het verdient.

Net zoals bijvoorbeeld een stilte op tv onze aandacht kan trekken. Zo goed als alle reclamefilmpjes worden tegenwoordig vergezeld door al dan niet irritante muziekjes waar we al lang niet meer van opkijken. Wanneer we dan enkel beeld en geen klank meer krijgen, zijn we vaak verrast en durven we misschien zelfs denken dat er iets mis is met het tv-toestel.

We zijn het immers zo gewend dat er overal muziek en geluid is, dat echte stilte nog zeldzaam is. Ik durf mezelf er ook al eens op te betrappen tijdens het stiltemoment bij het begin van de viering. Soms denk ik bij mezelf: “Er wordt niet meer gehoest, niemand schuifelt nog op zijn stoel, we horen geen voorbijrijdende auto’s of spelende kinderen. Nu is het echt stil.” ... Tot plots de verwarming ophoudt met blazen. “Het was dus nog niet helemaal stil”

Zo beleef ik hier regelmatig mijn eigen 4’33”.

Getuigenis Willy Bertiau “Stilte en natuur”

Stil is de natuur niet. De vogels, de wind, de zee, de bomen, ... ze maken elk hun eigen geluid. Toch gaan we de natuur in op zoek naar stilte. Tussen de geluiden door klinkt de stilte er immers luider dan elders. Zoals onze aandacht getrokken wordt door het gezang van een vogel, zo wordt onze aandacht evengoed getrokken door de stilte die daarop volgt. Elk geluid maakt ons bewust van de stilte die eraan voorafgaat en die erop volgt.

Maar waarom spreekt die stilte ons zo uitdrukkelijk aan wanneer we de natuur instappen? Wellicht omdat we precies daar meer aandacht krijgen voor het ‘hier en nu’. We zijn uit onze

doordeweekse activiteiten gestapt en in de natuur zien we een uitnodiging tot inkeer, tot stilte. Natuurlijk zal onze stiltebeleving nog verstoord worden door de gedachtenstormen die door ons hoofd jagen. Maar ook die stormen kunnen gaan liggen. We kunnen ons opgenomen voelen in het ritme van ons stappen, in het ritme van onze ademhaling of in het ritme van een mantra. Allemaal middeltjes om de stormen te bedwingen, ons hoofd leeg te maken en stilte toe te laten.

De stilte - of is het de leegte – is op zich al een weldoende ervaring. Maar ze biedt tegelijkertijd een verrassend surplus. Zo kunnen we de natuur rondom ons plots op een heel intense manier gaan ervaren. Dat kan op zijn beurt gevoelens oproepen van grote dankbaarheid en vervulling en ons onvermoede inzichten aanreiken.

En het enige dat je moet doen om dat alles te ervaren, is de eerste stap op de weg zetten.

Getuigenis □□ **Lut Desart** □□□□□□□□ **“Stilte en tekenen”**

Tekenen in stilte/ tekenen vanuit leegte/ tekenen vanuit een stille leegte.

Een ruimte om opgenomen te worden in een stroom van kijken en neerzetten.

Een voorwaarde die mijn potlood in de juiste banen doet leiden.

Ik weet wat ik wil.

Jouw kwaliteit op dit witte blad overbrengen.

Misschien uitvergroot, versterkt en in een open ruimte.

Nu, geen gepraat, geen muziek, geen gedachten; een stille lege ruimte in mezelf; laten zijn.

Het verlangen naar resultaat loslaten. Belanden in het niets.

Verbinden ...ik en jij en het witte blad.

Mijn potlood zoekt zijn weg: langzaam, soms sneller glijdend.

Donker en licht versterken elkaar. Lang, kort, zacht, hard en open ruimten geven kleur aan het zwarte grafiet.

Hoe meer ik loslaat, hoe meer het aan mij gebeurt.

Leegte; stilte ; niets vasthouden en dan ontstaat er iets.

Binnen en buiten vallen in elkaar; versmelten geruisloos.

In stilte bewogen worden...

Ik voel me dankbaar.

December 2012